

شماره صندلی :
 اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۶ تهران
 نام و نام خانوادگی:
 کلاس:
 پایه : یازدهم
 سال تحصیلی ۹۹-۹۸
 رشته : ادبیات و علوم انسانی
 درس: علوم و فنون ادبی ۲
 نام دبیر: آقای مسلمی فر
 تاریخ امتحان: ۳۰ / ۱۰ / ۱۳۹۸
 ساعت شروع امتحان: ۸ صبح
 زمان امتحان: ۷۰ دقیقه

جمهوری اسلامی ایران
 شماره صندلی :
 اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۶ تهران
 نام و نام خانوادگی:
 کلاس:
 پایه : یازدهم
 سال تحصیلی ۹۹-۹۸
 رشته : ادبیات و علوم انسانی
 درس: علوم و فنون ادبی ۲
 نام دبیر: آقای مسلمی فر
 تاریخ امتحان: ۳۰ / ۱۰ / ۱۳۹۸
 ساعت شروع امتحان: ۸ صبح
 زمان امتحان: ۷۰ دقیقه

بارم

تاریخ ادبیات (۲ نمره)

۱- درست و غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید .

- الف) نثر کتاب «مرصاد العباد» گاهی ساده و گاهی دارای سجع و موازنه است . درست نادرست
- ب) نثر کتاب «المعجم» مصنوع و دشوار است . درست نادرست

۲- جاهای خالی را پر کنید .

الف) با تلفیق عشق و عرفان، غزل فارسی را به کمال رساند .

ب) مثنوی «عشاق نامه» اثر مشهور است .

ج) شاعری است که غزل‌های او بر حافظ تأثیرگذار بوده است .

۳- کدام گزینه نادرست است ؟

الف) مثنوی «جمشید و خورشید» به شیوه ی داستان‌های « نظامی » سروده شده است .

ب) جامی « نفحات الأوس » را به شیوه‌ی گلستان سعدی نوشته است .

ج) « خواجهی کرمانی » چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده است .

د) « سلمان ساوجی » در غزل، توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته است .

۴- دلایل نام گذاری « سبک عراقی » به این نام چه بود ؟ (ذکر یک دلیل کافی است)

سبک شناسی (۲ نمره)

۵- « امیر علیشیر نوایی » کدام کتاب را به زبان ترکی نوشته است ؟

۶- هر یک از موارد زیر، کدام قلمرو شعر سبک عراقی را نشان می دهد ؟

الف) معشوق جایگاهی بلند و آسمانی پیدا می کند.

ب) «می» اندک اندک جای « همی » را گرفته است.

ج) افزایش کاربرد غزل و تثبیت جایگاه تخلص در این دوره.

۷- علت رواج تاریخ نویسی در دوره‌ی مغول چه بود ؟

۸- پاسخ کوتاه .

الف) نام قدیمی ترین کتاب تاریخ نوشته شده درباره‌ی تیمور:

ب) بازنویسی کتاب کليلة و دمنه به زبان ساده توسط ملا حسین واعظ کاشفی:

بارم

موسیقی شعر (۶ نمره)

- ۱ ۹- با خوانش درست بیت، مرز پایه‌های آوایی آن را مشخص کنید و هرپایه را درخانه‌ی خود قرار دهید .
 من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست کی طمع درگردش گردون دون پرور کنم؟

				مصراع اول
				مصراع دوم

- ۱ ۱۰- وزن واژه‌های کدام یک از موارد زیر نادرست است ؟ درست آن را بنویسید .
 الف) با ادبان : مفتعلن
 ب) معلّم: مفعولن
 ج) نمی‌دانم : فاعلاتن
 د) دامن‌کشان: مستفعلن
- ۱ ۱۱- بیت زیر را متناسب با پایه‌های آوایی، تفکیک کنید، سپس وزن آن را بنویسید.
 به گیتی هر کجا درد دلی بود / به هم کردند و عشقش نام کردند

				پایه‌های آوایی
				وزن

- ۲ ۱۲- بیت زیر را متناسب با پایه‌های آوایی تفکیک کنید. سپس وزن و نشانه‌های هجایی آن را بنویسید .
 من از آن حُسن روزافزن که یوسف داشت دانستم / که عشق از پرده‌ی عصمت، برون آرد زلیخا را

				پایه های آوایی
				وزن
				نشانه‌های هجایی

- ۰/۵ ۱۳- رکن سوم مصراع اول بیت زیر چیست ؟
 ما به غم خو کرده‌ایم ای دوست ما را غم فرست تحفه‌ای کز غم فرستی نزد ما هر دم فرست
- ۰/۵ ۱۴- مشخص کنید که هریک از مصراع‌های زیر سه رکنی هستند یا چهار رکنی ؟
 الف : خداوندا شبم را روز گردان / چو روزم برجهان پیروز گردان
 ب: سینه مالمال درد است ای دریغا مرهمی / دل ز تنهایی به جان آمد خدا را همدمی

زیبایی شناسی (۶ نمره)

- ۰/۵ ۱۵- دربیت زیر چند تشبیه دیده می شود؟ نوع تشبیه گسترده است یا فشرده ؟
 زود است قطع اشک که دهقان روزگار/ درسینه تخم مهر تو می کاردم هنوز

بارم

۰/۵

۱۶- در هر یک از نمونه‌های زیر، کدام یک از ارکان تشبیه محذوف است؟

الف) او نگاهش مثل خنجر بود .

ب) زندگی؛ آتشگهی دیرنده پابرجاست.

۱/۵

۱۷- پایه‌های تشبیه را در نمونه‌های زیر مشخص کنید .

الف) گاهی که سنگ حادثه از آسمان رسد / اول بلا به مرغ بلندآشیان رسد

ب) و او به شیوه‌ی باران / پر از طراوت تکرار بود .

۰/۵

۱۸- نام پایه‌ی تشبیه مشخص شده را بنویسید .

الف) مرا در دل درخت مهربانی / به چه ماند؟ به سرو بوستانی

ب) باد بهار می وزد از گلستان شاه / وز ژاله باده در قدح لاله می‌رود

۰/۵

۱۹- در کدام یک از مصراع‌های زیر، واژه‌ی «جهان»، معنای «مجازی» و در کدام یک معنای «حقیقی» دارد؟

الف) جهان ز درد فراق تو آه و ناله کند.

ب) جهان ای پسر ملک جاوید نیست.

۱/۵

۲۰- در نمونه‌های زیر مجاز و قرینه را مشخص کنید. مفهوم مجازی را بنویسید .

الف) حالا کلاس سخت درخنده فرو رفته‌بود .

ب) شبی یاد دارم که چشمم نخفت / شنیدم که پروانه با شمع گفت

ج) چرا چون لاله خونین دل نباشم / که با ما نرگس او سرگران کرد

۱

۲۱- معنای حقیقی و مجازی واژه‌های مشخص شده را بنویسید

الف) من آن نگین سلیمان به هیچ نستادم / که گاه‌گاه بر او دست اهرمن باشد

ب) سوارن لشکر برانگیختند / همه دشت پیشش درم ریختند

نقد و تحلیل شعر و نثر (۴ نمره)

۲

۲۲- اشعار زیر را بخوانید و به سؤالات پاسخ دهید.

وقتی دل سودایی می‌رفت به بستان‌ها / بی خویشتم کردی، بوی گل و ریحان‌ها

گه نعره زدی بلبل، گه جامه دریدی گل / با یاد تو افتادم از یاد برفت آن‌ها

ای مَهر تو در دل‌ها، وی مَهر تو بر لب‌ها / وی شور تو در سرها، وی سرّ تو در جان‌ها

تا عهد تو در بستم، عهد همه بشکستم / بعد از تو روا باشد، نقض همه پیمان‌ها

تا خارغم عشقت، آویخته در دامن / کوتاه نظری باشد، رفتن به گلستان‌ها

آن را که چنین دردی از پای در اندازد / باید که فروشوید دست از همه درمان‌ها

گویند: مگو سعدی چندین سخن از عشقش / می‌گویم و بعد از من، گویند به دوران‌ها

الف) شعر به چه سبکی سروده شده و متعلق به چه قرنی است ؟

ب) دو ویژگی زبانی آن را بنویسید .

ج) دو ویژگی ادبی شعر را بنویسید .

د) دو ویژگی فکری حاکم بر این سروده را ذکر کنید .

۱

۲۳- متن را از نظر تاریخ ادبیات بررسی کنید. (ذکر ۲ مورد)

« پس، از ابر کرم ، باران رحمت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد و به ید قدرت، در گل از گل، دل کرد. » (مرصادالعباد)

۱

۲۴- متن زیر را از نظر زیبایی شناسی بررسی کنید. (آرایه‌ها تکراری نباشد).

« فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد و دایه‌ی ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات، در مهد زمین بپرورد . »

موفق باشید